

GIS og den bornholmske kommunesammenlægning

Jan Titiaan van Gilse, Bornholms Regionskommune

Den første danske kommunesammenlægning siden 1970 fandt sted på Bornholm d. 1. januar 2003, da fem kommuner og et amt slog sig sammen til Bornholms Regionskommune. En sådan kommunesammenlægning er en omfattende affære. Hele organisationen skal nytænkes og alle ledere og medarbejdere skal indplaceres på ny, ikke kun organisatorisk, men også geografisk. På Bornholm besluttede man sig ovenikøbet for en hel ny styreform med selvstændige "virksomheder" i stedet for den traditionelle, mere hierarkiske forvaltningsstruktur. I nærværende artikel beskrives hvordan GIS-området kom igennem sammenlægningen.

Situationen før kommunesammenlægningen

Siden den forrige kommunesammenlægning i 1970 har Bornholm haft status som selvstændig amtskommune, bestående af fem kommuner: Rønne, Hasle, Allinge-Gudhjem, Nexø og Aakirkeby. Teknik- og Miljøområdet har i alle årene været præget af et tæt samarbejde mellem de 6 enheder. De tekniske chefer mødtes jævnligt for at drøfte fælles opgaver og udfordringer, og de oprettede efterhånden en række teknikergupper for at sikre en tværgående koordinering på alle fagområder. En af disse teknikergupper var "kortgruppen" som tog sig af koordinering af fælles kortværk og kortstandarder, og siden vi omkring 1990 fik de første digitale kort, også edb-programmer.

Samarbejdet havde ført til at man var enige om at satse på MapInfo som GIS-program og analyseværktøj, og MicroStation til CAD-opgaver og ledningsregistrering. Hver enhed havde dog sine egne leverandører, og kun Rønne og Amtet nåede at råde over begge programmer. Hasle havde kun MapInfo, og Allinge-Gudhjem, Aakirkeby og Nexø havde kun MicroStation. På kortsiden havde alle enheder anskaffet digitale matrikelkort.

Der forelå tekniske kort i TK3-standard over hele Rønne kommune samt byerne i Allinge-Gudhjem og Nexø kommuner. De tekniske kort var fremstillet af samme kortleverandør og efter fælles standard. Kortene var sidst ajourført i perioden 2000-2002. Østkraft, TDC og Rønne Vand- og Varmeforsyning – som pr. 1.1.2000 var privatiseret til et a.m.b.a. – havde som eksterne brugere købt brugsret til kortene. Amtet, Hasle og Aakirkeby kommuner klarede sig med Top10dk. Alle enheder på nær Nexø Kommune havde DDO. Kun Rønne Kommune havde investeret i KMD's Ejendoms- og Miljødatabase samt en applikation til ODBC-opslag heri fra MapInfo.

Amtet havde gennem Snaptun-samarbejdet gennemført en omfattende temaregistrering i MapInfo, mens billedet i kommunerne var mere broget. Man var godt i gang med ledningsregistreringen efter fælles standard, men herudover havde der kun været spredte initiativer. Rønne var nået længst, bl.a. med digitale kommuneplanrammer, en detaljeret registrering af de grønne områder og en fotoregistrering af bevaringsværdige ejendomme. Amtet havde som den eneste enhed forsynet sin hjemmeside

med visse GIS-faciliteter i form af den lovbevalde "lodsejerinformation".

Sammenlægningsprocessen

I modsætning til de aktuelle overvejelser om den store strukturreform, udsprang initiativet til den bornholmske kommunesammenlægning først og fremmest af bornholmerne selv. Men da tanken først modnedes lokalt, blev den aktivt støttet fra centralt hold. Ikke mindst daværende indenrigsminister Karen Jespersen og hendes embedsmænd bidrog konstruktivt og målrettet til projektets gennemførelse.

Temmelig uventet for de fleste, præsenterede øens borgmestre i januar 2001 befolkningen for en målrettet proces mod en sammenlægning af de 6 kommunale enheder pr. 1.1.2003. Ved en folkeafstemning i maj 2001 sagde tre fjerdedele af øens befolkning JA til visionen om én kommunal enhed. Vision fordi model og konsekvenser ikke på nogen måde var afklaret på afstemningstidspunktet. Det skete først i løbet af de næste 1½ år.

I sommeren 2001 blev der nedsat en lang række arbejdsgrupper som skulle afdække forskellighederne mellem de

enkelte enheder. De skulle også komme med indstillinger om hvilke beslutninger, der nødvendigvis skulle træffes inden sammenlægningen kunne blive en realitet. En af arbejdsgrupperne beskæftigede sig med GIS-området. Her viste der sig ingen direkte formelle hindringer mod kommunesammenlægningen, selvom der selvfølgelig stod flere emner på ønskesedlen (fx et samlet teknisk kortgrundlag). Men på et beslægtet område skulle der inden sammenlægningen træffes beslutning om håndtering af enslydende vejnavne.

På årsdagen for folkeafstemningen blev der afholdt valg til det nye Regionsråd, som d. 1. juli 2002 tog fat på arbejdet. I første omgang med titel af Sammenlægningsudvalg, som havde et halvt år til at tilrettelægge hele den nye organisation, budget m.m.!

Vejnavne

Blandt alle de store beslutninger som blev truffet i løbet af dette halve år, fyldte vejnavneproblematikken ikke særlig meget, men var dog en lille brik. Kommunesammenlægningen betød jo, at de 5 kommuners vejregistre skulle slås sammen til ét vejregister. Da en kommune ikke må have flere veje med samme vejnavn, skulle der tages stilling til hvad der skulle ske med de 5 Østergader og de 3 Plantageveje. Der viste sig at være ca. 140 vejnavne som forekom i mere end én kommune, dækkende over i alt ca. 350 veje. For ikke at genere beboerne mere end højst nødvendigt, var den overvejende hold-

ning at der skulle ændres så lidt som muligt. Derfor besluttede Sammenlægningsudvalget at kun de veje som med enslydende vejnavne førte hen over en kommunegrænse, og som havde særskilt husnumrering i begge kommuner, skulle ændres. Fx var det uholdbart at Borrelyngvej, som forløb hen over kommunegrænsen mellem Hasle og Allinge, startede med husnummer 1 i både Hasle og Allinge. I dette tilfælde blev problemet løst ved at give strækningen i Allinge-Gudhjem Kommune navnet Nordre Borrelyngvej, så alle husnumre kunne forblive uændret. I andre tilfælde beholdt man vejnavnet over hele strækningen, men ændrede husnumrene i den ene kommune. I alt var der tale om kun 7 veje, hvor enten vejnavnet eller husnumrene blev ændret. De øvrige problemer – som de nævnte 5 Østergader og 3 Plantageveje – blev løst ved at forsyne alle vejnavne med bynavne. Så vidt jeg ved, har denne fremgangsmåde ikke medført problemer af nogen art.

Sammenlægningen af de 5 vejregistre skete maskinelt i Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor, som forsynde alle veje med nye koder. Operationen medførte i øvrigt, at der i et antal måneder i foråret 2003 ikke kunne oprettes nye veje eller husnumre på Bornholm.

Tilsvarende blev cpr-vejregistrets områdeinddelinger forsynet med helt nye områdenumre. Forud for kommunesammenlægningen nåede

de 5 kommuner nemlig ikke til enighed om fælles områdeinddelinger. Derfor blev de enkelte kommuners områdeinddelinger fastholdt uændret, bare med nye områdenumre, så man undgik at enslydende områder i forskellige kommuner ved et uheld blev lagt sammen.

Opbygning af den nye styreform og struktur

Som nævnt besluttede Sammenlægningsudvalget at organisere regionskommunen i en flad struktur, bl.a. inspireret af Skanderborg Kommune og Vestsjællands Amt. Under devisen "Central styring – decentral ledelse" blev hele organisationen (amtet + kommunerne) opdelt i ca. 120 selvstændige "virksomheder" med fuldt driftsansvar og med hver sin årlige aftale/kontrakt direkte med Regionsrådet. Ca. 80 af virksomhederne var "gamle", dvs. eksisterende institutioner, skoler, børnehaver, plejehjem, centralsygehuset m.fl. som uændret gik ind i regionskommunen, nu bare som selvstændige virksomheder. De hidtidige administrative forvaltningsfunktioner blev opdelt i 40 "nye" virksomheder.

De 7 stående udvalg har intet driftsansvar, men skal tage sig af planlægning og udvikling, og forberedelse af budget og de årlige virksomhedsaftaler. Udvalgene har også myndighedsansvar, som de dog i stort omfang har uddelegeret til virksomhederne. Der er en enhedsdirektion på 7 medlemmer (herunder de 5 hidtidige kommunaldirektører og amtsdirektør) som hver har ansvar

for et fagområde, svarende til et af de 7 udvalgs opgaveområder. Et antal sekretariater tager sig af centrale opgaver som IT, budget, regnskab, udvikling, løn- og personale m.m. Hver direktør har et fagsekretariat til at bistå sig. Fagsekretariaterne har som udgangspunkt intet driftsansvar, men fungerer som koordinerende bindeled mellem på den ene side udvalget, direktionen og de centrale stabsfunktioner og på den anden side områdets virksomheder.

Hele denne struktur kom på plads i september 2001. I oktober blev de 40 nye lederstillinger i virksomhederne opslået blandt de hidtidige forvaltningschefer og afdelingsledere og besat. Som første opgave blev de nye ledere sat til at beskrive deres virksomhed, herunder struktur, opgaver og medarbejderbehov. At der samtidigt var truffet beslutning om at sikre en effektiviseringsgevinst gennem en 7,5 % besparelse over 3 år på alle administrative lønninger, gjorde ikke denne opgave nemmere.

I november fastlagde Sammenlægningsudvalget virksomhedernes geografiske placering, delt ud på de gamle rådhus. Primo december blev så ca. 600 administrative stillinger opslået, og lige før jul fik alle medarbejdere at vide, hvilken virksomhed de skulle tilhøre fra 1. januar 2003.

I starten sad såvel ledere som medarbejdere fysisk stadigvæk på deres gamle pladser. Den geografiske flytning af stort set hele det administrative

personale var et stort puslespil som blev gennemført i perioden februar – maj 2003. Først på dette tidspunkt kunne virksomhederne gå i gang med opbygning af nye fælles kulturer m.m.

Teknik- og Miljøområdet

Det som i en mere traditionel organisation ville være Teknik- og Miljøforvaltningen, er opdelt i fem virksomheder:

- Plan & Byg
- Faste Anlæg
- Natur & Miljø
- Forsyning
- Veje

Disse virksomheder blev placeret i de gamle rådhus i henholdsvis Tejn (de 3 førstnævnte) og Nexø (de 2 sidste). Herudover hører entreprenørvirksomheden Vej & Park samt BAT og Bofa (henholdsvis trafik- og affaldsvirksomhed) og alle beliggende i Rønne, også til Teknik- og Miljøområdet.

Lederne af disse 8 virksomheder danner sammen Fagrådet for Teknik og Miljø. Fagrådet har ikke nogen formel kompetence, men koordinerer sammen med direktøren hele området. Fagsekretariatet, som kaldes Teknik- og Miljøsekretariatet, fungerer som Fagrådets sekretariat.

Under strukturobygningen i efterår 2002 besluttede de "gamle" tekniske chefer i øvrigt at afstå en GIS-tekniker til det centrale IT-sekretariat for dermed at sikre GIS-områdets integration i IT-strukturen.

IT-strukturen

Af både politiske og økonomiske

grunde er regionskommunens administration geografisk fordelt på de gamle kommuners rådhus. Dette har i sig selv været – og er fortsat – en stor udfordring for regionskommunens infrastruktur, herunder ikke mindst den IT-mæssige.

I efteråret 2002 blev det klart at man af økonomiske årsager ikke her og nu kunne binde an med den ideelle løsning – egne fiberforbindelser mellem alle rådhus – men måtte nøjes med et kompromis i form af en flerårig leje af 45 Mbit-forbindelser (dog 34 Mbit til Tejn). I Rønne der etableret en "serverfarm" til alle data for alle administrative funktioner. Herunder blev der installeret en særlig GIS-server til alle GIS-data. Efter visse indkøringsproblemer har denne løsning vist sig at give nogenlunde tilfredsstillende svartider – også på GIS-området. Men med den stadig øgede brug af IT – fx på ESDH-området – vil der utvivlsomt inden længe blive behov for at udvide kapaciteten. Heldigvis tyder alt på at prisen for fiberforbindelser er på vej ned, så fremtiden ser ikke helt håbløst ud.

Organisering af GIS

GIS hørte i de gamle enheder under Teknik- og Miljøområdet, og sådan er det indtil videre fortsat i regionskommunen. Integrationen med regionskommunens øvrige IT-systemer er sikret ved at Teknik- og Miljø-området ved kommunesammenlægningen afstod en GIS-tekniker til det centrale IT-sekretariat. Noget af det allerførste Fagrådet foretog sig i januar 2003, var at nedsætte

en GIS-gruppe til at sørge for udvikling, udbredelse og implementering af GIS i regionskommunen. Gruppen består af 1-2 medarbejdere fra hver af de 5 "forvaltnings"-virksomheder samt nævnte GIS-tekniker fra IT-sekretariatet. Som leder af Teknik- og Miljøsekretariatet er jeg formand for GIS-gruppen og har også budgetansvaret. GIS-gruppen mødes ca. 1 gang om måneden. Det praktiske arbejde sker primært i ad-hoc arbejdsgrupper.

GIS-gruppens opgaver

Regionskommunens decentrale struktur betyder at alle opgaver så vidt muligt skal løses i de enkelte virksomheder. På GIS-området medfører dette fx at ansvaret for fremstilling og ajourføring af de enkelte GIS-temaer m.m. ikke ligger i et fælles GIS-kontor, men i de pågældende virksomheder. GIS-gruppen har her kun en koordinerende funktion.

GIS-gruppen stillede sig fra starten følgende opgaver:

- at forhandle fornuftige kontrakter med dataleverandørerne
- at fremskaffe et samlet teknisk kortværk for hele øen
- at opbygge en fælles datastruktur
- at optimere licensantallene for de forskellige programmer

Det var tanken at en Web-GIS-løsning skulle komme i næste fase.

Budget

Til at begynde med kendte vi ikke GIS-områdets budgetmæssige rammer. Én af de

uventet store udfordringer ved kommunesammenlægningen var nemlig hvor forskelligt de gamle enheder havde konteret indenfor Indenrigsministeriets regler. Først midt på foråret 2003 var "budgetbisserne" nået så langt i deres detektivarbejde at de kunne udmelde et GIS-budget. Til gengæld var resultatet bedre end ventet. Det viste sig at der i alt var ca. 720.000 kr til rådighed om året, incl. en indtægt på ca. 170.000 kr fra eksterne og interne ledningsejere. Budgettet skal dække udgifterne til de fælles kortværk (matrikelkort, tekniske kort, DDO m.m.) og det fælles basisprogrammel (MapInfo og MicroStation). Forsyningsvirksomheden betaler dog selv for sine programlicenser, og bidrager som ledningsejer desuden med halvdelen af udgifterne til de tekniske kort. Udgifter til specialapplikationer skal afholdes af den pågældende virksomhed.

Kontrakter med dataleverandører

Vi havde på forhånd regnet med at kunne opnå rigtig store besparelser på dataområdet. Hidtil havde vi jo betalt dobbelt for mange data. Fx forelå matrikelkortet, Top10dk og DDO i to eksemplarer, ét til amtet og ét til kommunerne. Og desuden måtte én stor enhed vel kunne forhandle sig til bedre priser end mange små. Ovenikøbet faldt frikøbet af matrikelkortet sammen med kommunesammenlægningens ikrafttræden, som måtte give yderligere luft i budgettet.

Da vi gik i forhandling med leverandørerne, viste det sig

desværre at de ikke betragtede os som bare én stor kommune eller ét lille amt, men holdt fast på at vi var begge dele. Og at vi skulle betale ekstra for denne dobbelt-status. Og besparelsen på matrikelkortene blev desværre delvist inddraget i bloktilskuddet. Men betydelige besparelser fik vi da. Så store at drømmen om et samlet teknisk kort for hele øen kunne virkeliggøres.

Et samlet kortværk

Etableringen af et samlet teknisk kortværk var forudsætningen for mange ting, herunder en samling af de kommunale korttemaer (planer, forsyningsledninger m.m.). Som nævnt, forelå der tekniske kort for Rønne kommune og byerne i Allinge-Gudhjem og Nexø kommuner. For de øvrige områder fandtes der ikke noget bedre kortgrundlag end Top10dk. Her fik vi hjælp fra Kortcenter.dk og TDC, som allerede i 2002 havde besluttet at tilvejebringe et samlet teknisk kort for hele øen. TDC havde i forvejen brugsret for kortet i Rønne og indgået principaftale med Allinge-Gudhjem og Nexø kommuner om køb af brugsret til deres kort. I sommer 2002 blev der fotograferet til en supplerende kortlægning af resten af øen i TK3 for byområderne, TK3-land for bl.a. sommerhusområderne, og TK1+ (dvs. TK1, udvidet med visse fladtemaer) for landområderne. Kortcenter.dk/TDC tilbød allerede i 2002 kommunerne til at deltage i projektet, men på dette tidspunkt kunne kommunerne enkeltvis ikke finde de fornødne midler. Men da det samlede GIS-bud-

get blev kendt i løbet af foråret 2003, viste det sig at vi havde råd til at indgå en aftale om gensidig brugsret: TDC og Kortcenter.dk fik brugsret over vores data og vi fik brugsret over deres data. Kortcenter.dk sørgede så for at samle alle data i ét kortværk som vi fik leveret inden sommeren 2003. Ifølge brugsrets aftalen sørger Kortcenteret.dk for en total-ajourføring af byerne hvert 3. år og af landområderne hvert 6. år.

Programlicenser

Som nævnt havde de gamle kommuner og Amtet truffet principbeslutning om at bruge MicroStation til ledningsregistrering og MapInfo som GIS-værktøj. Ved sammenlægningen havde vi i alt 11 MicroStation-licenser, hvilket vi skønnede at svare nogenlunde til behovet. Samtidig var der enighed om hvilken leverandør vi ønskede at fortsætte med.

På Mapinfo-siden var der ved sammenlægningen i alt 31 licenser vedr. Mapinfo Professionel, fordelt på v. 6.0, 6.5 og 7.0. Her skønnedes behovet betydeligt større. Vi overvejede to strategier:

- Mapinfo Professionel begrænses til kun at blive installeret hos de sagsbehandlere som selv har ansvar for indberetning og ajourføring af GIS-temaer. Vi skønnede at vi i så fald med et stramt regime kunne undgå indkøb af flere licenser. Alle andre brugere skulle have en runtimeversion, eller være henvist til kommende GIS-funktionaliteter på Intranettet.

- En anden mulighed var indkøb af en sitelicens til Mapinfo Professionel i nyeste version. Det viste sig at dette ikke krævede så forfærdelig mange nye licenser.

Vi valgte derfor den sidste løsning og fandt også midler til den, og derved blev vi fremtidssikret for så vidt angår Mapinfo-licenser. Leverandøren blev fundet gennem en tilbudsrunde blandt de tidligere enheders leverandører. Der er begyndt at vise sig interesse fra andre grene af regionskommunen, fx Børn & Skole, Udvikling og Regionsrådssekretariat. Pt. er programmet installeret hos flere end 100 brugere.

Udviklingen går i retning af flere men "tyndere" (mere lejlighedsvise) brugere. På 2004-budgettet fandt vi midler til indkøb af hjælpeprogrammer som gør livet nemmere for både disse men også de mere rutinerede brugere.

Datastruktur og temaregistrering

Som tidligere nævnt, havde Amtet udarbejdet en lang række ø-dækkende temaer, som var struktureret efter amternes fælles dataspecifikationer fra Snaptun-samarbejdet. For kommunerne var situationen mere broget, og derfor var det ingen svær beslutning at lade amtets datastruktur danne skelettet for den fælles datastruktur. Det viste sig heller ikke vanskeligt at gøre plads til de kommunale temaer – herunder ledningsregistreringen – i denne struktur. Det var ikke kun selve datastrukturen

vi overtog fra Amtet, men også kravene til metadata, som kommunerne gennemgående ikke havde gjort særligt meget ud af. Men i den nye organisation med det store antal databrugere, er det vigtigt, at data er ordentligt dokumenteret.

I det hele taget har det været en stor fordel at have Amtet med i kommunesammenlægningen. Amtets mange ø-dækkende temaer danner et solidt udgangspunkt for den samlede temaregistrering, og dette betyder at vi ikke behøver at starte helt på bund med at fremstille fælles temaer. En anden fordel er at traditionelt primærkommunale myndighedsfunktioner som byggesagsbehandling og lokalplanlægning nu har umiddelbar adgang til de sidst ajourførte amtslige temaer.

Til gengæld bliver arbejdet med at bringe kommunernes temaer op på et fælles, ø-dækkende niveau meget omfattende. Ikke overraskende ønsker hvert fagområde at bringe sine temaer op på niveau med den kommune der var nået længst inden sammenlægningen. Det må forventes, at der vil gå endnu et antal år og en hel del årsværk, før dette mål er nået.

Web-GIS

Inden kommunesammenlægningen havde ingen af de 5 kommuner GIS-faciliteter på deres hjemmesider. Amtet havde en førstegenerations "lodsejerinformation" som efterhånden trængte til en grundig opgradering, både performance- og indholdsmæssigt.

Da det tekniske kortværk i forsommeren 2003 var på plads, begyndte vi at overveje en udskiftning af lodsejerinformation med mere tidssvarende Web-GIS-moduler på både hjemmesiden og intranet. Det lykkedes at skaffe en bevilling fra Digitalt Bornholm, som er en statslig pulje som skal øge brugen af ny teknologi på Bornholm. Efter en tilbudsrunde i efterår 2003 er vi nu i fuld gang med at forberede løsningen, som ifølge tidsplanen skal frigives sidst på sommeren. Løsningens primære målgruppe er borgere og virksomheder, som på regionskommunens hjemmeside nemt og hurtigt skal kunne finde geografisk relaterede oplysninger. Men samtidig skal intranet-delen gøre livet lettere for de ansatte i regionskommunen.

Udover de sædvanlige muligheder for at vise og udprinte kort og temaer og opslag (herunder ODBC) i lokale og centrale databaser, bliver der på intranet-delen således mulighed for opslag i Ejendoms- og Miljødatabasen. Intranetløsningen er også forberedt til en kobling med et ESDH-system efter FESD-standarden. Regionskommunen deltager – igen via en bevilling fra Digitalt Bornholm – som "særtog" i FESD-samarbejdet, der som bekendt har til formål at fastsætte standarden for fremtidens brug af ESDH-systemer i det offentlige og at indgå rammeaftaler med ESDH-leverandører. Integrationen mellem

ESDH og Web-GIS skal i første omgang bl.a. gøre det muligt at bruge GIS som søgeværktøj i ESDH-systemet, eller gemme kortbilag i en ESDH-sag. På længere sigt er det tanken, at integrationen kan udvides med fx brevflertning i ESDH med oplysninger fra GIS.

ESDH-integrationen vil med tiden kunne udvides til internet-delen, så også borgerne vil kunne bruge GIS til at søge i deres egne sager eller i andre, offentligt tilgængelige sager. Forberedelserne til Web-GIS har i øvrigt sat skub i arbejdet med datastrukturen og færdiggørelse af temaer, så den første version kan blive tilstrækkeligt præsentabel. Også her har vi gavn af det amtslige IT-samarbejde, som bl.a. har fastlagt standarder for hvilke amtslige temaer, der skal vises og på hvilken måde. Efter frigivelsen af den første version af vores Web-GIS regner vi med en løbende udbygning efterhånden som temaer bliver færdige, og der bliver mulighed for flere online-funktioner.

Konklusion

GIS-området på Bornholm har fået et stort løft igennem kommunesammenlægningen. Set i tilbageblik har det været en fordel at vi havde været vant til at samarbejde med hinanden, og at de 5 kommuner og amtet i fællesskab på forhånd var kommet frem til nogle fælles standarder. Det har især været godt at have amtet med, så vi fra starten

gennem alle deres ø-dækkende temaer havde et solidt grundlag at bygge videre på.

I det hele taget har sammenlægningen af den regionale og den kommunale forvaltning styrket muligheden for at udtænke og gennemføre en mere heldækkende GIS-strategi. Og den større enhed har betydet en større økonomisk robusthed, som har gjort det muligt at gennemføre projekter som ikke var mulige i de små enheder.

Det har også været en rigtig beslutning at afstå en GIS-tekniker til IT-sekretariatet for at sikre integrationen med den øvrige IT-struktur.

Det der næsten har været sværest, var at få overblik over budgetter, programlicenser, leverandører, brugere, dataenes omfang og indhold, formater, aftaler og kontrakter, ressourcerpersoner m.m.

Derfor skal min opfordring lyde til alle GIS-folk som har en kommunesammenlægning hængende over hovedet: I kan lige så godt gå i gang med at dokumentere alle disse forhold. Og så snart I ved hvem I skal slås sammen med, må I sætte jer sammen med dem og se at blive enige om fælles standarder, programmer m.m. Hvis det herefter går bare en lille smule som det har gjort på Bornholm, bliver resultatet betydeligt bedre end summen af de hidtidige systemer.

Om forfatteren

Jan Titiaan van Gilse, Bornholms Regionskommune, Teknik- og Miljøsekretariatet, Ullasvej 23, 3700 Rønne, jan.titiaan.van.gilse@brk.dk